Raadsvoorstel

Onderwerp:	Zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht Orde 4.
Portefeuillehouder:	D. Bijvoet
Datum college besluit:	18 oktober 2022
Behandelend ambtenaar:	Jan de Rooij
Registratienummer:	GZDGCB70562/685256

Inleiding:

Op 15 september 2022 is tijdens de commissievergadering van uw raad het raadsvoorstel 'Zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht' besproken. Aan het raadsvoorstel lag het advies (70562/644386) van het Gelders Genootschap ten grondslag, waarin een voorstel voor een nieuw toetsingskader is vervat om de plaatsingsmogelijkheden van zonnepanelen*) in het beschermd stadsgezicht te verruimen. In dat advies is het gebied binnen het beschermd stadsgezicht opgedeeld, afhankelijk van de aanwezige cultuurhistorische kwaliteit, in vier verschillende categorieën (ordes). Voor gebieden (straten) die in orde 1 vallen was het voorstel om het huidige beleid (plaatsing van panelen alleen indien deze niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte) voort te zetten en voor straten die in orde 4 vallen zouden bijna geen restricties meer voor de plaatsing van zonnepanelen gelden.

Tijdens de bespreking van het raadsvoorstel op 15 september 2022 werd duidelijk dat u de in het voorstel gekozen balans tussen enerzijds het behoud en het beschermen van het culturele erfgoed in het beschermd stadsgezicht en anderzijds de wens op verregaand te verduurzamen verder zou mogen doorslaan richting duurzaamheid. In de raadsvergadering van 29 september 2022 is het raadsvoorstel van de agenda gehaald. Het college heeft daarbij toegezegd om u op zo kort mogelijke termijn voor te stellen om de besluitvorming over de 'orde 4- straten' te laten plaatsvinden. Via dit raadsvoorstel wordt deze toezegging gestand gedaan.

*) Daar waar zonnepanelen worden genoemd omvat dit ook zonnecollectoren en PVT-systemen.

Voorstel Raadsbesluit

De gemeenteraad van Culemborg besluit:

1. De kaart (70562/690045) met straten die een ondergeschikte betekenis hebben voor het beschermd stadsgezicht en waar de plaatsing van zonnepanelen niet direct leidt tot verlies van de cultuurhistorische waarden of een visuele aantasting van een waardevol zicht op de stad, vast te stellen.

2. De mogelijkheden voor het installeren van zonnepanelen op gebouwen gelegen in orde 4 (kaart 70562/690045), onder de voorwaarde dat voldaan wordt aan de uitgangspunten voor plaatsing, zoals verwoord in het advies van het Gelders Genootschap (70562/644386), te verruimen.

Argumenten:

1.1 Door gebieden/straten aan te wijzen als Orde 4 verruimen we voor die gebieden/straten de plaatsingsmogelijkheden voor zonnepanelen aanzienlijk.

Doel van het voorstel is om de plaatsingsmogelijkheden voor zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht te verruimen. Op basis van het inhoudelijke advies van het Gelders Genootschap is het mogelijk om delen van het beschermd stadsgezicht aan te merken als gebieden die een ondergeschikte betekenis hebben voor het beschermd stadsgezicht en waar de plaatsing van zonnepanelen niet direct leidt tot verlies van de cultuurhistorische waarden of een visuele aantasting van een waardevol zicht op de stad. Het plaatsen van zonnepanelen in die gebieden doet geen of nauwelijks afbreuk aan de cultuurhistorische uitstraling terwijl hierdoor de mogelijkheden om duurzame elektriciteit op te wekken worden vergroot.

1.2 Het (doel van de aanwijzing als) beschermd stadsgezicht (het behoud van het cultuurhistorische karakter) wordt hierdoor niet aangetast.

Alleen die straten en gebieden waar overwegend jongere bebouwing voorkomt met een ondergeschikte betekenis voor het beschermd stadsgezicht worden als orde 4 aangewezen. De plaatsing van zonnepanelen leidt hier niet tot een verlies aan cultuurhistorische waarden of een visuele aantasting van een waardevol zicht op de stad.

2.1 Met dit voorstel wordt de verruiming van de plaatsingsmogelijkheden van zonnepanelen in de orde 4 gebieden zo spoedig mogelijk vastgesteld.

Op 29 september 2022 is via een ordevoorstel bij de vaststelling van de agenda het raadsvoorstel 'zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht' van de agenda van de gemeenteraad gehaald. Daarbij heeft het college de toezegging gedaan om u zo spoedig als mogelijk een voorstel voor te leggen voor de 'orde 4 – gebieden'. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan die toezegging en aan de toegezegde snelheid.

Kanttekeningen:

1.1 Dit voorstel betreft enkel de orde 4 – gebieden.

Het oorspronkelijke raadsvoorstel dat op 15 september in de commissie van de gemeenteraad is besproken behandelde het gehele beschermde stadsgezicht. Dit voorstel betreft alleen de Orde 4 - gebieden, de reden waarom dit voorstel toch wordt voorgelegd is om te voorkomen dat belanghebbenden in orde 4 – gebieden nog langer moeten wachten op de verruimde mogelijkheden voor de plaatsing van zonnepanelen. Naar verwachting zal voor de orde 1, 2 en 3 – gebieden in het eerste kwartaal van 2023 een nieuw besluit aan u kunnen worden voorgelegd. Afgesproken is dat daaraan voorafgaand eerst een beeldvormende avond met uw raad wordt georganiseerd. Mogelijk kan deze avond in december plaatsvinden (is aan de agendacommissie). Pas na de besluitvorming over ook die gebieden ontstaat er duidelijkheid over de plaatsingsmogelijkheden voor zonnepanelen in het gehele beschermd stadsgezicht. Overigens

kan bij de besluitvorming over orde 1, 2 en 3 gebieden, de besluitvorming over de orde 4 – gebieden (dit voorstel), worden meegenomen zodat er alsnog één beleidsdocument ontstaat dat de plaatsingsmogelijkheden voor zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht beschrijft.

2.1 Ook voor orde 4 gebieden blijft de verplichting tot het hebben van een omgevingsvergunning voor het plaatsen van zonnepanelen aanwezig.

Inhoudelijk is door de gemeenteraadsfracties tijdens de commissievergadering richtinggevend uitgesproken dat het wenselijk is om de mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht verder te verruimen. Voor de orde 4 gebieden wordt voorgesteld om de panelen ook te mogen plaatsen aan de voorzijde van het gebouw en dus zichtbaar vanaf de openbare ruimte. In Nederland gelden algemene regels voor het plaatsen van zonnepanelen. Die zijn er op gericht om zonnepanelen veilig te plaatsen (bijvoorbeeld binnen het dakvlak en met dezelfde hellingshoek als het dak zelf). Als aan die voorwaarden wordt voldaan is het plaatsen van zonnepanelen vaak vergunningsvrij. Dit geldt wettelijk echter niet voor het plaatsen van zonnepanelen in door het rijk aangewezen beschermde stadsgezichten. Binnen die gebieden is het op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht niet toegestaan zonnepanelen te plaatsen zonder een daarvoor verleende Omgevingsvergunning. In een brief van het college van de gemeente Den Haag (70562/687995) wordt dat helder uitgelegd (met name in het antwoord op vraag 3). In de brochure (70562/688137) van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) blijkt dit ook, met name uit de tabel op pagina 22). Dit geldt ook voor het beschermd stadsgezicht van Culemborg dat in 1977 door het rijk is aangewezen. Door deze situatie ontstaat – de bureaucratisch aanvoelende situatie – dat er een wettelijke verplichting aanwezig is tot het hebben van een Omgevingsvergunning terwijl de inhoudelijke toetsing vrijwel altijd positief zal uitvallen. Omdat hier sprake is van een wettelijke verplichting kunnen we daar niet vanaf wijken. Om het proces van het aanvragen van een vergunning zo soepel mogelijk te laten verlopen is met de ODR en de commissie Erfgoed en Ruimte besproken om de afhandelingstermijn van een vergunning zo kort mogelijk te maken (proces van een flitsvergunning). Hiermee beogen we de doorlooptijd van een aanvraag om vergunning zoveel mogelijk te beperken (denk daarbij in de orde van 2 weken).

2.2 De plaatsingsmogelijkheden van zonnepanelen in Orde-4-gebieden is in dit voorstel niet verruimd ten opzichte van het voorstel dat op 15 september 2022 in de commissievergadering is besproken.

In het oorspronkelijke raadsvoorstel (70562/607555) dat op 15 september 2022 in de commissievergadering is besproken was ook de verruiming voor de Orde-4-gebieden voorzien. Ten opzichte van dat voorstel is in dit voorstel niets gewijzigd. Zonnepanelen in Orde-4-gebieden kunnen aan de voorzijde van een pand worden geïnstalleerd mits er een Omgevingsvergunning is verleend en er sprake is van een rustig legpatroon (er gelden geen eisen aan de kleurstelling). Eventuele aanpassingen van (de omvang van) het Orde-4-gebied (bijvoorbeeld het overhevelen van Orde-3 naar Orde-4) kunnen worden meegenomen in de aangekondigde besluitvorming over orde 1, 2 en 3.

Kosten, Baten, Dekking:

Aan dit voorstel zijn geen financiële consequenties verbonden.

Personele en/of Juridische gevolgen:

Indien het voorstel door de gemeenteraad wordt aangenomen worden de afspraken met de ODR en de commissie Erfgoed en Ruimte over een versnelde afhandeling van vergunningen definitief gemaakt. Voor het overige zijn aan dit voorstel geen organisatorische consequenties verbonden.

Communicatie en Burgerparticipatie:

Over de verruimingsmogelijkheden voor de plaatsing van zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht is de afgelopen maanden al geruime aandacht besteed door de lokale media. Ook de bespreking van het oorspronkelijke voorstel op 15 september 2022 is uitgebreid in de pers aan de orde gekomen. Indien u het voorstel aanneemt zal via verschillende kanalen aandacht worden besteed aan het resultaat. Doel daarvan is om de inwoners en ondernemers op de hoogte te stellen van de betekenis van de besluitvorming en zeker ook belanghebbenden uit de orde 1 t/m 3 gebieden te informeren over de vervolgprocedure.

Bijlagen:

- GZDGCB[70562/690045] Kaartbeeld Orde-4-straten binnen het beschermd stadsgezicht;
- GZDGCB[70562/644386] Advies Gelders Genootschap;
- GZDGCB[70562/687995] Beantwoording schriftelijke vragen gemeente Den Haag;
- GZDGCB[70562/688137] Brochure RCE zonne-energie.

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB/70562/685256

De gemeenteraad van Culemborg besluit;

3. De kaart (70562/690045) met straten die een ondergeschikte betekenis hebben voor het beschermd stadsgezicht en waar de plaatsing van zonnepanelen niet direct leidt tot verlies van de cultuurhistorische waarden of een visuele aantasting van een waardevol zicht op de stad, vast te stellen.
4. De mogelijkheden voor het installeren van zonnepanelen op gebouwen gelegen in orde 4 (kaart 70562/690045), onder de voorwaarde dat voldaan wordt aan de uitgangspunten voor plaatsing, zoals verwoord in het advies van het Gelders Genootschap (70562/644386), te verruimen.

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 24 november 2022.

De griffier	De voorzitter
S. Heerdink	G. van Grootheest